

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

X évfolyam.

FIUME, csütörtök 1913. július 17.

160. szám

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Fiume, Gradinata del Sasso Bianco, 3. l. em.
Nyomda telefonszáma (lapzártá előtt) 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ.

ELJÁRÁSI ÉR Helyben és vidéken:
Egész évre . . . . . 24 kor. | Negyedévre . . . . . 6 kor.
Félévre . . . . . 12 kor. | Egy hóra . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára Fiumében 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 5 hasábos petit sorja 60 fillér.

A préda.

A faji összetartás nagy erejéről több kötetes munkákat iriak már s ódákat zengtek. Amikor a munkát olvastuk, a dicsőítő költeményt hallottuk, elhittük, hogy a faji összetartozandóságban valami különös, valami misztikus erő van, a mely szárnyat ad a léleknek, acélizmokat a testnek, a gyávát bátorrá, a bátrát hőssé varázsolja s a leküzdhetetlennek látszó akadályokon bámulatos könnyűséggel tör át. Mindig azt hallottuk, hogy a faji összetartás csudás erejét az ideálistikus táplálja; az eszményiség, mely lerázza az anyagiasság piszkos kölönceit, nehéz terheit s a szellem szárnyain emeli az embert a magasba, abba a régióba, a hol a nagy lelkek, hősök küzdenek. A balkáni háború ellenkező példát mutat. A szláv népek a minden szlávok mindenható atyuskájának protekturátusa alatt a faji egységbe, a faji összetartásba vetett bizalommal szövetkeztek, hagyományos faji szokásukhoz hiven, titokban, alattomban, hogy megtámadják orvul a törököt s aztán a prédán osztozkodjanak.

Míg a törököt leverték, meg volt a faji összetartás ereje; de amint a préda fölosztására került a sor, a testvéreket egymás ellen törtek, egymás mellé térdeltek s ugy szívében a kést, mintha egy csepp vérségi forgatja meg a fajrokon, a testvér a testvér kapcsol se volna közöttük. Az atyuska gyám

kodása csak addig kellett, a meddig küldte nekik a fegyvereket, ágyukat, szakképzett tisztteket s gurult a rubel. A prédán való osztozkodásnál hol az egyik, hol a másik húzódozott a mindenható cár atyai döntésétől. A mikor a szerb kormány proponálta a cár döntőbíróóságát, a bolgár rázta a fejét; a mikor a bolgár kormány hajlandónak jelent kezt a szentpétervári tárgyalásra, akkor meg a szerbek vonakodtak. Patakokban ömlik a balkán félszigeten a szláv s nem idegen faj, nem más nemzet ontja; a faji egységben rejlő mesebeli összetartás és erő fölcsufolására testvéreket, szlávok mészárolják egymást. Nagyon tanulságos ez a szomorú ez a véres história. Mi is okulhatnánk rajta.

A testvériség, ugy látszik, csak békében, jómódban, meglegedett, boldog emberek közt poharazás közben virul; de mihelyt érdekelletétek merülnek föl s hatalomról, osztozkodásról van szó: vége a faji egységnek, vége a testvériségnek. A magyarok közt sincs ez másképpen. Tekintsünk csak vissza ezeréves történetünkre. Egységes volt a magyar, amíg Árpáddal elfoglalta e hont. Szent István uralkodása alatt már Kupa lázadásba tört ki párthiveivel a koronás király s a többség akarata ellen. Hogy a koronás királynak és a többségnek, vagy a föllázadó vezérnek és hiveinek volt-e igazsága, ennek eldöntését az olvasóra bizzuk. Vak Béla szemét ki szaratta ki? Magyar. 9 trón várományosai között a korona és a kard közül való választásnál, kik rejtőztek

el élesre fent szabályával a trónterem kárpitja mögé, hogy királyi vért ontsanak, ha éppen a koronára esnek a választás? Megint csak magyarok. Megrendítően zengi Vörösmarthy Mihály „Salamon átka” című remek költeményében a szünetnélküli duló pártviszályt, mely a magyar nemzet erejét elernyeszti, elpusztítja. Soha se volt meg a magyarban sem az igazi faji összetartás, az eszményi testvériség, a megértés, az egymás javára történő lemondás engedékenység, igazi fajszeretet. Nálunk állandóan a fölényért, a hatalomért folyik a tülekedés, a pártharc. Senki se jó. Nem is lehet jó, aki hatalmon van; valamennyit le kell rángatni hogy mások ülhessenek a helyükre. Olyan ez a küzdelem, mint a perpetuum mobile mozgása, örökké tart. A ki lent van, az föl akar kerülni s mivel állandóan vannak fönt is, lent is, a harc szakadatlanul folyik.

Ezt a meddő, ezt az áldástalan testvérharcot nevezik nálunk hazafiságnak, pártpolitikai mérkőzésnek. Nálunk is csak prédára utaznak a hazafiak, a fajmagyarok, a testvérek. Egységes volt az ellenzék, a míg a koalícióval hatalomra nem jutott; a prédán való osztozkodás közben aztán szétszakadtak. A függetlenségi és 48-as párt ma is erős lehetne, ha Justh Gyula és személyes barátai üszköt nem dobnak a fajmagyarok közé, hogy az egységet megbontsák. Justh is vezér akart lenni. Magyarországon mindenki vezérszerepre vágyik! Okosabb, több, nagyobb akar lenni társainál. S a mint hogy az üres hordó konog legjobban, az üres

„A Tengerpart” tárcája

Özvegy asszony lánya . . .

Özvegy asszony lánya,
Bement a vásárra,
A vásári sokadalmat
Olyan félve járja! . . .

A sátrak közt végig
Urfiak kísérik,
És az arca piros arca
Rózsáit dicsérik.

Özvegy asszony lánya
Ne higgy nekik kérélek!
A városi urfiakban
Hejh! hamis a lélek . . .

Özvegy asszony lánya
Nem hajt a jó szóra . . .
Püskös napján a városban
Rosz hír szárnyal róla.

Özvegy asszony lánya
Az utólját járja . . .
Jobb is, ha az édes anyja
Koporsóba zárja . . .

Kálmán Pál.

Egy utóladá emlékei.

Vad összevisszasága a kalapoknak, esipkés fehérművek és habkőnyű felsőruhának a nyitott nagy láda mellett közeli elutazásra valót. A nagy magas szőke asszony belemarkalt adrágaságok özőnébe. Hanyag mozdulattal telítette meg a ládát, a bőrrel bevont remek, melynek oldalfalait mind széjjel lehetett nyitni, hogy egy elegáns urhölgy minden utiszükséglete kényelmesen el férjen benne. Az üres alkalmányt tarka cédulák és szállók címlapjai tették élénk, melyek külső falára voltak ragasztva. Ezek a cédulák mintegy beszélni látszottak urnőjükhöz, kinek tekintete most mereven pihent rajtuk.

Ezek a részben letépett színes lapok, részben friss és kérkedő színek vándorlásának okmányai voltak, diszkrét tanui az utnak, melyet bejárt, hogy a boldogságot keresse.

És minden ut, újabb utra ösztönözte. Itt lenni a láda sarkán még egy alig észrevehető, majdnem teljesen beragasztott papírfoszlányon „Abbazia Tengerpart szálló” olvasható. Milyen régi idő juthatott eszébe. Egészen fiatal volt még, fantasztikus reményekkel teli, szőke kislányalmokat aludva. Akkor még annak a fiatal poétának esőkjai, kinek feje Heinehez hasonlított, egy egész élet boldogságát jelentették számára.

Szülei észrevették a halvány holdfény poézist és hazantartatták a kis lányt.

Szerény kis lap Cirkvenicából, színes cédulák Lussinpiccoló és Lovrana esendes helyeiről — még mind ifjúkori emlékek. Füstbement eljegyzések, hasztalan küzdelem a megmáshíthatatlan ellen.

Florence — egy évvel szüleinek halála után. Vagyonszomjas emberek egy régi palotát szállóvá alakítottak. A nagy tágas hallban óriási pálmák hajoltak a mély, faragott székek fölé, melyeknek elfakult selymén a Mediciek líbiomai voltak színezve.

Egy patinával bevont szőke kutból egyhangú esobogással szállt föl a vékony vizsugár. Az oszlopoktól tartott gallériáról lelátott az ember a hallba, melnek esendes előkelősége némileg elviselhetővé tette a hotelélet vásári zaját. Ennek korlátjára lehajolva látta először Lina asszony a sötétszemű Alfredo Pagnelligrófot, a „28”-as urat, amint a portás nevezte . . .

Azóta izgatottabb lett Lina asszony járása, csillogóbb szemének tekintete és utóladájának tartalma temérdek új dologgal egészedett ki.

A szerzetesek cellájában, ahova ő a jámbor barátok műremekeinek tanulmányozása miatt járt, gyakran elsiklott tekintete a semmiségbe, ábrándozva, minden határozott gondolat nélkül.

A tágas, hűvös oszlopcsarnokban, mint hínóizált függeszté tekintetét az olasz gróf sötét szemébe. Aztán nyugtalanság szállta meg.

Kikocsikázott a városban tul virágozó falvakba, ahol az égő nap pirosra lángolta arca

fejüek dohognak legingább s ez imponál a tudatlanok tömegének. Tessék csak egy olyan gyülekezetben résztvenni, ahol politikai kijelentéseket tesznek, a hol politikai jelentőséggel bíró határozatokat hoznak. A testvériség, a faji egység nagyobb dicsőségére ellentéteket, széthuzást keltő, izgató, lázító beszédek mondának s a ki csillapítólag hat s rendbe igyekszik teremni a tárgyalás folyamát és a főnálló hatalom mellé állva igazat mond s a többség fölfogásának ad kifejezést; a kisebbség lehurrogja. Gyakran láttunk már olyan pártpolitikai mérközést, mely a faji egység, testvériség meggyalázására szolgált. Mintha nem is magyarok, mintha nem is egy nemzet fiait állottak volna egymással szemben, hanem idegen vér foryant volna föl ádáz gyűlölettel, kénköves lánggal idegen vér ellen, oly elkeseredetten folyt a harc.

Az ország közönsége már megelégette ezt a testvérháborút, ha nem is örökre, vagy hosszú időre; de egyelőre undorodással fordul el tőle. Egy esepet se lélekemelő látvány a mikor a magyar a magyarra ököllet esap. Különösen most nem alkalmas az idő a pártpolitikai okokból szított testvérháboru tüzésnek élesztésére, a mikor a külügyi helyzet oly feszült, a mikor a tőszomszédban a pokol tüze lángol, a harc istene ezrével szedi áldozatait s a döghalál pusztít. A legnagyobb józanságra, mérsékletre, megértésre, engedékenységre és összetartásra van szüksége a nemzetnek, hogy külellenségeink vérszemet ne kaphassanak, gondolván, semmi se könnyebb, mint egy széthuzó maroknyi népet leverni, leigázni. Az ország déli határain s az anektált tartományokban fegyveres erőnk őrtüzei lobognak. Még mindig válságos a helyzet. A jó hazafi ilyenkor nem tülekedésre gondol, nem képzelt, vagy valóságos igazi vitatásával zavarja a békét, a nyugalmat, a munkát, a hasznos és áldásos tevékenységet; hanem vagy megbékél és testvéri jobbot nyújt a testvérnek, vagy félreáll és hallgat.

Az ország népei békességben munkálkodva, szorgalommal verejtékeztve megelégedettségben, jólétben akarnak élni. A rengő kalásztenger döntse a búzát, a szőlőhegyek ontásák a világ kedvelt italát s a mezőkön legelésző nyáia száma évről-évre gazdagon, növekedjék; ipar, kereskedelem, kultúra a művelt Nyugat példáját követve, megerősödvé, megizmosodva a nemzet minden fiának, az ország minden polgárának

rózsáit és ahol a parasztek kiesi házai sötét-kékglincinai bokrok mögé voltak rejtve. Megsimogatta az utcák gyerekeit és pénz ajándékozott nekik, hogy sötét szemük boldog fevilianását lássa.

Alfredo Pagnelli gróf több mint futó pillantást vetett a szép szőke idegen nőre. Aztán felfedezte őt, gyakrabban felkereste a helyeket, hol vele találkozhatott. És mikor Liana asszonyt egyszer a zárda kertjében látta ülni, tiszteletteljesen emelte meg előtte kalapját. Aztán tovább ment.

Liana fiatal volt, tapasztalatlan. Képzeltét Itália forró napsugara izzóra égette. Szeme szenvedélyes játékot kezdett az olasz gróf tekintetével.

Egyik este Liana illatos levelet talált szobájának asztalán. A címzést idegen kéz írta.

Öröme határtalan izgalommá növekedett.

Mohón tépte föl a halványkék borítékot. A „28-as ma este otthon marad és vár valakire...”

A szegénytől sirva, szomorú csalódással töltötte az estét Liana asszony saját bezárt szobájában.

És másnap, mielőtt valaki is ébren lett volna a szállóban, rendezte dolgait és azonnal elutazott. A nemesi címerrel ellátott

kenyerét otthonát, zavartalan megélhetést biztosítsa. Ez kell a magyarnak. Ezért érdemes küzdeni. Mert ez a küzdelem az erő, az igazság, maga az élet.

Ujdonságok.

Tájékoztató.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. *biológiai állomás és aquárium* díjtalanul megtekinthető naponta d. e. 10-től 1 óráig és d. u. 3-tól 6-ig.

— A városi könyvtár naponta d. u. 5-től 8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— A népkert (Giardino publico) nyitva van este 10 óráig.

— A temető naponta d. u. 6 óráig látogatható.

— ACunard magyar-amerikai vonal ki-vándorló gőzösei a kikötőben való időzésük alkalmából megtekinthetők a megérkezési és indulási napok kivételével reggeltől estig. Jegyek az Adria palota portásánál 60 fillérért kaphatók.

— A tersattói Frangepán-vár naponta megtekinthető egy korona beléptidij ellenében. (Feljárt a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— József főherceg díszkertje (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a fenséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap a kert zárva van. Beléptidij nincs.

— A Danubius-hajógyár telepe, a rízhávtológyár, a papírgyár, kőolajfinomítógyár, a torpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetőségek speciális engedelmével tekinthetők meg.

— Az „Adriatica” cognacgyár gyártelepe megtekinthető reggel 9 órától 12-ig és d. u. 3 órától 6-ig.

— A kirándorlási ház megtekintésére (Via Industria) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyeket.

FIUME TANÜGYE.

Ma készült el Kankovszky Ferenc min. tanácsos, a kormányzóság közoktatásügyi osztályának vezetője Fiume mult iskolaévi adatainak összeállításával. Sajnos, nincs annyi helyünk, hogy a hatalmas munkát teljes egészében közre adjuk, így csak a legfontosabb részek ismertetésére szorítkozhatunk. Am ebből is megítélheti mindenki, hogy a tanügyi osztály milyen derekas munkát vég-

szállolap emléke ennek a keserű csalódásnak. Monte-Carlo. A boldogság édes álma — csufos felébredés.

Hazájabeli szőke férfivel találkozott. Ennek mindig hozzájáruló, visszatérő tekintetében a boldogságot látta feléje közeledni. Milyen más volt ennek játéka, mint a többi ayereségrevágó játékosnak. Milyen hideg, érintetlen hanyagsággal rakja be tétjét. Liana szívdobogva figyelte.

Az olasz városból, ahol az a rémséges csalódás érte, Párisba utazott. Csillámló, de üres napok. Nizzában csak a virágok érdekelték. Másként hidegen hagyta minden. De itt. Itt...

Rouget et noir — élet és halál — mondta a férfi odavetőleg mikor estéről-estére együtt ültek a többi idegennel a vörös árnnyéku kis asztaloknál.

Idegen földön gyorsabban megy az ismerkedés és ő úgy vágyott a boldogság után.

Pár nap múlva Liana asszony vissza akart utazni hazájába. Akkor a férfinak könyörgő, lágy, szerelemmel teli szava visszatartotta. Itt maradt. És szíve csupa viszonzó szerelem volt, csupa odaadás. Eltitkolt szerelem, elrejtett vallomás, de tobzódo, szenvedélyes, igazi szerelem volt Liana szívében, amely csak még kis időt várt, hogy meg-

zett és igazán vastag tudatlanság kell ahhoz, hogy valaki ennek a hivatalnak a működését bármelyik vidéki tanfelügyelőség munkájával hasonlítsa össze.

Ime, a kimutatás főbb adatai:

A most lezárt tanévben működésben volt Fiumében

a) 15 óvoda (4 állami, 7 községi, 1 felekezeti, 3 alapítványi) 30 osztállyal, 30 tanteremben összesen 1433 gyermekkel.

b) 18 elemi (fiu- és leány) iskola 7 ismételő iskolával (5 állami, 10 községi, 1 felekezeti, 1 egyesületi, 1 magán) összesen 155 osztállyal, 133 tanteremben 5207 tanulóval;

c) 4 polgári iskola, 3 kézimunkatanfolyammal (2+1 állami, 2+1 községi polg. iskola és 1 egyleti kézimunkatanfolyam) 51 osztállyal, 54 tanteremben 1313 tanulóval;

d) 4 középiskola (1 áll. főgymnázium, 1 áll. leánygymnázium, 1 áll. felsőbb leányiskola és 1 községi főreáliskola) 19 osztállyal 19 tanteremben 577 tanulóval;

e) 1 áll. felsőbb keresk. isk. 4 osztállyal 4 tanteremben és 123 tanulóval;

f) 1 m. kir. kiviteli Akadémia (főiskola) (I-ső évfolyam) 1 osztály 1 tanterem 45 hallgatóval;

g) 1 Allamszámviteltani tanfolyam, 1 tanterem s 6 hallgatóval, összesen 54 tanítézet 265 osztállyal 239 tanteremben és 8619 tanulóval.

Ehhez járul még 1 állami siket-néma és vakok tanfolyama, valamint 1 áll. kereskedői tanonciskola 3 osztállyal 3 tanteremben 106 tanulóval és 1 községi iparostanoneiskola 14 osztállyal 14 tanteremben 526 tanulóval, úgy hogy együttvéve volt Fiumében 58 tanítézet 282 osztállyal 256 tanteremben összesen 9593 tanulóval.

Tanár, tanító, tanítónő és óvónő (18) működött összesen: 305.

A tanítás minden téren szép eredményekkel járt és erős kulturérzékéről tett tanúságot.

A szabad oktatás terén működött a magyar Szabadlyceum a magyar munkásgymnázium, az analfabéták tanfolyama, az olasz népegyetem és a természettudományi egyesület, melynek nyilvános előadásai erősen látogatottak voltak.

A lefolyt 1912—13-iki tanévben szerveztetett és megnyitott a községi reáliskola, az állami leánygymnázium és a m. kir. Kiviteli Akadémia, valamint egy állami siket-néma és vakok-tanfolyama.

nyilatkozzék.

Egyik reggelen legszebb ruháját vette föl. Ma a boldogság elébe siet. Ma megfogja vallani neki, hogy viszontszereti. Ma megünnepeli eljegyzésüket.

A parkban szokott helyén akart várni reá. Az árnyas fák, dulsombu bokrok, virágzó virágok és a nagy mindenféle nemzetiségű embertömeg között akarta megmondani neki, hogy felesége lesz, igaz szívvel, örök ké tartó szerelemmel.

Mig várt, elővette a reggeli újságot. Gondtalanul, szórakozottan kezdett olvasni. De fölesillant tekintete, mert az ő nevét látta meg. Mi ez?

Leleplezték, elfogták, nagystíli szélhámos volt. Ma reggel tartóztatták le.

Monte-Carlo... És alatta a vasuti feladóvevény szám, mint ganyos ördögök táncoltak előtte.

Most újra esomagol. Vajjon mindig elkerüli a boldogságot? Mindig csupán azon az úton fog járni, ahol a csalódás várja? Vagy majd egyszer, ha szíve már számító és hideg lesz, ha elkerülték ábrándok, álmok — akkor rá akad, mikor már nem fog többé örülni tudni neki!...

Ola Alsen.

Építkezés alatt állanak a Torretta-i állami kettős óvoda és a Torretta-i állami elemi fiú- és leányiskolák. Előmunkálatok folytak az áll. felsőbb leányiskola és az állami leánygymnázium új tanépületének és internátusának megépítéséhez és a Kiviteli Akadémia toldalék-építkezéséhez. A m. kir. állami Főgymnázium új palotájának tervei elkészültek s az építkezés előkészítetett.

A község szintén több új tanintézet létesítést határozta el, melyek előkészítő munkái folyamatban vannak.

Előkészítetett az 1913/14-iki tanévben Fiumében megnyitandó állami hajógépészeti szak-iskola és a már 20 év óta sürgetett kulturpalota ügye is és remélhető, hogy ezáltal végre-valahára a magyar színművészet s képzőművészet otthon talál — nemkülönben az anyyira szükséges és fontos közkönyvtár, ipari-kereskedelmi és mezőgazdasági múzeum, meteorológiai állomás, aquarium és oceanográfiai múzeum, tanszermúzeum és központi pedagógiai szakkönyvtár is létesülni fog.

—

— **A kormányzó fogadónapja.** Wickenburg István gróf kormányzó ezentúl magánfeleket csakis minden szerdán délelőtt 10—12 óra között fogad.

— **Delegacionális ülés.** Tegnap délben, mint már röviden említettük, Wickenburg István gróf kormányzó einöketével delegacionális ülés volt a városházán. Az elintézt ügyek közül említésre méltók: Elhatározták, hogy 1000 korona költséggel befedetik a Sasso Bianco forrást. Lonzarich Mária, aki a város tulajdonát képező házban lakik, azzal a kérelemmel fordult a városhoz, hogy engedjék el 6 havi lakbérét, összesen 72 koronát, mert férje már hosszabb ideje katonai szolgálatot teljesít a határon, nincs aki pénzt keressen s így is nyomorog.

Kérelmét teljesítették. A Padoani cégnek 5000 korona évi bérért egy esztendőre bérbe adták azt a telket, amelyen a cég istálló van. Végül zárt ülés volt, melyen kisebb személyi ügyeket intéztek el.

— **Honosító tanfolyam.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter értesítette a kormányzóságot, hogy az 1913—14-ik évi nosztrifikáló-tanfolyamra a következő külföldön diplomát szerzett tanítókat vette fel:

Menegheti-Candellari Terezita, Lado Mária, Rade Franciska, Bertotti Romeusz, Marunich Anna, Pagan Georgina, Klinec Józsa, Rudan Mária.

— **A Pannonia Fiumében.** A Cunard hajóstársaság Pannonia gőzöse tegnap New Yorkból jövet Fiuméba érkezett. A megérkezés után a hajóról a kórházba szállították Bura Gábor magyar földművest, akit Amerikában elmebaja miatt visszautasítottak. Ideiglenesen a fiumei tébolydában tartják, azután elviszik szülőhelyére.

— **Török menekültek toloncuton.** Tegnap délután 138 menekülő török katona érkezett Orsova felől toloncuton Szabadkára. A rendőrség élelmiszerrrel ellátta és este továbbította őket Fiuméba.

— **A fiumei vonal második vágánya.** A fiumei vonal második vágányának fektetését a múlt évben a kelenföld-pusztadony-szabosai szakasz építésével kezdték meg. Ez a munkarészlet a legközelebbi hetekben nyer befejezést. Értesülésünk szerint a folytatolagos építkezés Dombóvár és Gyékényes között lesz, amit a Baja—Bátaszék közötti hid építése folytán beállott forgalmi emelkedés tett szükségessé. Az építési kirendeltség folyó évi augusztus 1-től kezdve már Kaposváron fog működni.

— **A kikötőből.** Jul. 16. Érkezett: Teresa osztrák gőzös Neworleánsból, 4400 zsák aszbeszttel; Fausto Cosulich osztrák gőzös Triesztből, 20 tonna vegyes áruval; Nuovo F. Paolo olasz vitorlás Porzattóból, 350 tonna aszfalttal; Palmerino olasz gőzös Mazzarelliből, 750 tonna aszfalttal; Providenza olasz gőzös 1500 tonna foszfáttal.

Indult: Zichy magyar gőzös Moga-dorba, 370 tonna fával, 200 bál dohánynyal, 40 tonna cukorral és 30 tonna ásványvízzel; Pennetta olasz gőzös Bariba, üresen; Adomantis Lemnos görög gőzös Tuniszba, üresen.

— **Megvádolt rendőr.** Az éjjel Subotich György zárai illetőségű munkás vértől borítva állított be a rendőrségre, ahol elmondta, hogy a susáki Lujza uton megszólított egy leányt, akivel csendesen beszélgetett. Közben oda jött egy rendőr, aki távozásra szólította fel. És mert ő nem teljesítette a jogtalan parancsot, a rendőr kardot rántott és kétszer rávágott. Subotich a súlyos vád emelésekor teljesen részeg volt és így nem lehet szavait szószerint venni. A megindított nyomozás fogja kideríteni az igazságot.

— **Közvetlen hajójárat Ausztráliába.** A Magyar Keleti Tengerhajózási Részvénytársaság Gróf Tisza István nevű gőzöse 1913 évi augusztus hó 5 és 15-ike között Fiuméből indulólag Port-Said és Suez-en át Fremantle, Port-Pirie, Melbourne és Sydney kikötőkbe és 1913 évi október hó 15 és 25-ike között Sydneyből vissza ugyancsak Suez és Port-Said-on át Fiuméba járatot fog teljesíteni. A társaság fentartja magának a jogot, hogy elegendő rakomány hiányában csak Melbourne-t és Sydney-t érintse, míg a többi ausztráliai és újzeelandi kikötőkbe rendelt szállítmányok Melbourneban vagy Sydneyben fognak áthajóztatni.

— **Elítélt tolvaj.** A „Speranza“ biztosítótársaság helybeli ügynökségének pénztárából nemrég eltűnt 3000 korona. A rendőrség a lopás gyanúja alapján letartóztatta a társaság szolgáját Grobner Józsefet, akinek 150 koronát találtak. Azt mondotta, hogy a pénzt a padláson találta. Tegnap tárgyalta a lopás ügyét a törvényszék. Grobner itt is tagadta a lopást. Miután nem volt bizonyíték arra, hogy ő 3000 koronát lopott volna, a törvényszék csak a 150 korona ellopása miatt ítélte el négy havi fogházra. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, a védő azonban felebbezett.

— **A borotva.** Mandekie Márián kárpitos néhány héttel ezelőtt valami pletyka miatt összeveszett Bastiancich Mária háziaszszonnyal, akit az arcán beretvával megvagdalt. A törvényszék súlyos testi sértés miatt vonta tegnap felelősségre Mandekicet, aki mindent beismer. A törvényszék az enyhítő körülmények figyelembevételével négyhavi fogházra és további 10 napi elzárásra átváltoztatható 100 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, a védő felebbezett. Mandekicet ideiglenesen szabadlábra helyezték.

— **Olesó kirándulások.** Arbeba és Lussingrandeba. Figyelmébe ajánljuk a kirándulni óhajtó közönségnek az Austro-Croata új tengeri gőzhajózási r.-t. által minden péntek, szombat és vasárnap napokon Fiuméből, Abbáziából és Lovranából induló Arbeba és Lussingrandeba rendezett kirándulásait, a Slavija, Kvarner és Frankopan gőzöskel. Bővebb felvilágosítást nyújtanak a társaság ügynökségei: Fiume, Riva Cristoforo Colombo 4. sz. Telefon 12-64; Abbáziában: Molo, saját kioszk. Továbbá lásd lapunk hirdetési rovatát.

— **Társas kirándulás Velencébe.** A fiumei kereskedelmi bank menetjegy irodája (Piazza Elisabetta, Adria palota) által a velencei Redentore ünnepségek alatt rendezendő társas utazás résztvevői f. hó 19-én

este 8.15 órakor indulnak Fiuméből az Ungaro-Croata gyorsgőzösen Velencébe. Három napi ott tartózkodás után a társaság f. hó 23-án reggel érkezik vissza Fiuméba. Részletes prospektussal és szóbeli felvilágosítással szolgál a fenti iroda és Abbáziában a Nagel és Wortmann bankarcég (Stefánia-szálloda).

— **Munkássors.** Micelnich Márk 41 éves susáki munkásra, aki a Zrinyi hajón dolgozott, ráesett egy zsák liszt. Beszállították a kórházba.

— **Corso mozi.** Ma esti új műsor: Hare a milliökért, dráma. — Leo udvarol, bohózat.

x **Fogműterem.** Legújabb amerikai módszer. Modern hygienia. Szegényeknek d. e. 8—9-ig foghuzás ingyen. Novák Rudolf műfogspeciálista Fiume Corso 42, a Corso mozi fölött.

TŐZSDE.

	Jul. 15 zárlat	Mai árt. 1/1 óra
Budapesti Értéktőzsde.		
Magyar hitelrészvény	811.—	813.50
Osztrák hitelrészvény	617.—	617.25
4 ¹ / ₂ -os korona-járadék	80.50	81.05
Osztr.-magy. államvasut	692.—	692.—
Jelzálogbank	413.50	414.—
Leszámitelőbank	506.—	506.25
Hazai Bank	278.—	278.—
Magyar Bank és Keresk. R.-T.	527.50	529.75
Rimamurányi	680.50	684.25
Salgótarjáni	746.—	747.50
Közuti Vasut	635.25	639.75
Városi Villamos	410.—	355.—
Adria	530.—	—
Déli Vasut	126.50	—
Magyar Cukoripar	2750.—	—
Rizsgyár	3770.—	—
Budapesti Gabonátőzsde. (50 kilogrammonként.)		
Buza áprilisra	11.92	—
Buza májusra	—	—
Búza októberre	11.34	11.32
Rozs 1913 áprilisra	—	11.84
Rozs októberre	9.03	8.93
Tengeri májusra	7.23	—
Tengeri júliusra	7.81	7.82
Tengeri augusztusra	7.94	7.93
Zab áprilisra	—	7.21
Zab októberre	8.32	8.24
Bécsi Értéktőzsde.		
Osztrák hitelrészvény	615.—	618.—
Magyar hitelrészvény	809.50	811.—
Osztrák magyar államvasut	683.50	692.—
Déli Vasut	—	126.—
Alpesi	883.50	964.—
Skoda	822.50	825.—
Osztr. koronajár.	81.80	—

Fiumei és trieszti értékek:	Legutóbbi kör- sek átlagár.
Fiumei 4 ¹ / ₂ -os kölcsönkötv.	92.—
Banca Fiumana	650.—
Fiumei Kereskedelmi Bank	295.—
Fiumei Népbank	112.—
Litorale Bank és Takaréksz.	240.—
I. Horvát Takarékpénztár	6100.—
„Indeficienter“ tengerhajóz.	500.—
Magyar-Horvát Gőzhajótárs.	1400.—
Magyar-Horvát Szabadhajózás	1050.—
Orient tengerhajózási társ.	1300.—
Ált. Forgalmi r. t. régi	1900.—
„uj“	1760.—
Magyar Óhajgyár	202.—
Austro-Americana	289.—
Navigazione Libera Triest	607.—
Osztrák Lloyd	568.—
Stabilimento Tecnico	9800.—
Ampelea Szeszpároló Rt.	423.—
I. Trieszti Rizsgyár	739.—
„Kerka“ dalmát vízművek r. t.	418.—
Spalato Portland Cement	373.—
Assicurazioni Generali	847.—
Riunione Adriatica	3750.—

Hattyu gőzmosoda

Fiume, Via Acquadotto 2 sz. (Kucich ház) és a Via Goldoniban (a Dubravčić házbán). Vállalatát a mai kor igényeinek megfelelően, vegytisztító üzemmel kibővítette, melyre a közönség szives figyelmét felhívja. Gyors kiszolgálás. Telefon 9-88. Tisztelettel

Bredár Lajos.

Távirat — Telefon.

Tiszáné nem kapott rendjelet.

BUDAPEST, jul. 16. Azon hirt, hogy Tisza Istvánné az Erzsébet-rendjelet kapta volna a felségétől, Tisza miniszterelnök jóhiszemű tévedésnek jelenti ki. A felesége semmiféle kitüntetésben nem részesült.

Nagy árvizkárok.

TISZA-UJLAK, jul. 16. Óriási károkat okozott az árvíz. 83 ház, 150 melléképület dült össze, 130 család 250 lélekkel van földnélkül, a learatott termést az ár elvitte, a megye legnagyobb részét iszap borítja, a kár 1 és fél millió korona.

MÁRAMAROSSZIGET, jul. 16. Folyó hó 10-ike óta negyedszer önti el a Tisza a partmenti területeket. A kár 3 millió koronára becsülhető. 80.000 hektár termőföld van elöntve. Egyetlen vigasz, hogy emberéletben kár nem esett.

SZATMÁR, jul. 16. A Tisza, Szamos és Tur folyók által óriási terület van elöntve. A csendőrség statisztikai kimutatása szerint 84 embert, 40 tehenet, 100 lovat stb. mentettek ki a vízből.

Kerner a bűnös.

BUDAPEST, jul. 16. Ifj. Kerner Antal az éjjel 12 órakor bevallotta, hogy a pénzt egyáltalán nem küldötte el sógorának. Két teljesen egyforma borítékkal dolgozott, az egyikbe tanuk előtt betette a pénzt, a másikat pedig, amelybe üres papíros-darabokat tett, postára adta. E vallomás után Kernert szabadlábra helyezték és az eljárást, miután feljelentés nincs, beszüntették.

Szerencse-fia.

NAGYVÁRAD, jul. 16. A nemrég elhunyt Várady Zsigmond képviselő volt gazdasszonya, Grósz Terézia, kb. 30.000 koronányi vagyonáról többször szóbelileg úgy rendelkezett, hogy azé lesz, aki majd a szemet befogja. Ezelőtt 3 nappal bezárkóztak lakásába és többé nem mutatkozott. Ma Wendt Jenő kárpitós bement a lakásba, a nőt rettenetes állapotban találta, de még volt benne némi élet, de már haldokolt. Wendt lefogta a nő szeméit. Wendt hivatkozva a nő többször hangoztatott végrendeletére, a lakást minden tartalmával birtokába vette.

Letartóztatott kémek.

TEMESVÁR, jul. 16. Itt ma két szerb kémét tartóztattak le: Mileties István, ki könyvradományok gyűjtésének ürügye alatt kémkedett és Lazies Csedomirt, ki katonáinkat akarta titkok elárulására bírni.

Színésznő a levegőben.

BÉKÉS-GYULA, jul. 16. Lányi Antal főhadnagy, a magyar pilóta, ki tavaly a Balatont átrepülte, ma itt Gyöngyösi Teréz színésznővel sikeres fölszállást végzett. Holnap együtt szándékoznak Orosházára repülni.

Nincs eltussolás.

SZÉKESFEHÉRVÁR, jul. 16. Tudvalevőleg röviddel ezelőtt Eresiben ifj. Károlyi Zsigmond merényletet követett el az apje ellen. A dolgot el akarták tussolni, de ez nem sikerült. Akkor aztán elmebetegnek akarták ifj. Károlyit feltüntetni. De az orvosok megállapították ifj. Károlyi épelműségét, így aztán most a rendes eljárással a székesfehérvári kir. törvényszék vád alá helyezte.

Az amerikai vasutas-sztrájk.

WASHINGTON, jul. 16. A keleti vasutak és alkalmazottak között az Erdmann-féle békebirósági törvény kiegészítése kérdésében megegyezés jött létre. Wilson elnök ösztönzésére a szenátus holnap fogja megvitatni a törvény kiegészítését.

A kínai harcok.

PÉTERVÁR, jul. 16. Ma ideérkezett jelentések szerint Kinkiangnál tovább folyik a harc. Az északi hadsereg előkészíti a város megszállását. A hankai konzulok elhatározták, hogy a kinkiangi külföldiek számára élelmiszert küldenek.

Bányakatasztrófa.

AUBIN, jul. 16. Az itteni bányában tegnap bányalégrobbanás következtében 11 bányász életét veszítette.

Megfordult a hadiszerencse.

FRANKFURT, jul. 16. Szófiából jelenti a Frankfurter Zeitung tudósítója: Tegnap megváltozott a harcok helyzete. A bolgárok Küsztenidnél megtörték a szerbek és görögök tulerejét. A hadvezetőség jelenti, hogy a szerbek az egész vonalon visszavonulóban vannak és a bolgárok üldözik az ellenséget.

Szófia ostromállapotban.

SZOFIA, jul. 16. Julius 4-ike óta a fővárosban ki van hirdetve az ostromállapot és a cenzura olyan szigorúan működik, hogy a lakosságnak sejtelve sincsen a harcra történő eseményekről. A katonák leveleit visszatartják, nehogy ilyen módon tudomást szerezzen a nép az eseményekről. A sebesülteket nem hozzák Szófiába, mert akkor élőszoval elmondhatnák, mi történt az utolsó ütközetekben. Szófiában azt híresztelik, hogy az alföldön kitört az éhínség és a nép fellázadt. Arról is hírek vannak, hogy egyes hadtestekben súlyos fegyvelemszegést követtek el a katonák.

A katonai párt fel van bősziülve Danev ellen. Őt okozzák a kudarcokért, mert ellenzte a vezérkar tervét. Egyre hangosabban követeli a közvélemény, hogy Danev adjon felvilágosítást Bulgária mostani helyzetéről.

A királyi palotát szigorúan őrzik. Ferdinánd királyt régóta nem lehetett látni. Kinos köszvénye van, járni sem tud. A minisztériumok házaát is katonaság őrzi és a miniszterelnök nem mer kimozdulni az utcára detektívek felügyelete nélkül.

Bolgár kegyetlenkedések.

SZALONIKI, jul. 16. A szeresi osztrák-magyar konzul-helyettes a szalonikui főkonzulátushoz következő táviratot intézte:

Egy bolgár gyalogos- és egy lovas osztag pénteken reggel Szereszt lövöldözött. Több ágyugolyó becsapott, majd gyalogság nyomult be, gyújtogatni és mészárolni kezdett. A házak és raktárak legnagyobb részét elpusztították. Az áldozatok száma igen nagy. Nagyon sok ember, körülbelül huszezer, hajléktalan. Nincs ruhánk és élelmünk, ezért sürgős segítséget kérek. Péntek délután rendes bolgár katonaság támadta meg házamat és kényszerített engem, családomat és nagyon sok embert, ki házamban keresett menedéket, a ház elhagyására. Minket a maraslatoakra vezettek, házainkat pedig felgyújtották. Egész kíséretemet, nőket és gyermekeket is, halállal fenyegették és csak tetemes váltságdíjért engedtek szabadon. Családommal együtt hajlék és ruha nélkül va-

gyok. Az osztrák és magyar alattvalók ugyanabban a helyzetben vannak, mint én. A görög csapatok péntek este szállták meg Szereszt és rögtön rendőri szolgálatot szerveztek. Azóta teljes rend van.

A görögök hajhatatlanok.

PÁRIS, jul. 16. A Figaró-nak jelenti Pétervárról: Bulgária kész leszerelni hadseregét és beleegyezik abba, hogy Szerbia és Görögország tartsák megszállva a békekötésig az általuk mostanáig megszállott területet.

Ezzel szemben a New-York Herald athéni tudósítója azt jelenti, hogy Theodorisz volt miniszterelnök, akinek pontos értesülései vannak a mostani kormány terveiről, bitosította őt, hogy Görögország nem szünteti meg az ellenségeskedéseket és addig szó sem lehet fegyverszünetről, míg az egyesült szerb-görög sereg be nem vonult Szófiába, hogy ott diktálja a békét.

Rossz hírek.

BELGRÁD, jul. 16. Rossz hírek jöttek ma a harcokról. A Mali Journal jelenti, hogy Küsztenid és Egripalánka körül a szerb sereg hátrányban van. A Politika szerint a bolgárok nagy tért hódítottak.

SZOFIA, jul. 16. A főhadiszállásról ma kelettel a következőket jelenti:

Tosev tábornok hadosztálya Egripalánkánál nagy sikereket ért el. Olyan stratégiai pontokat kerített hatalmába, amelyekről a további hadjárat sorsa függ.

48 órás határidő.

SZOFIA, jul. 16. Az orosz követ vasárnap hivatalosan közölte a bolgár kormányval, hogy Szerbia és Görögország hajlandók a hadműveleteket megszüntetni és fegyverszünetre lépni, ha Szerbia a megszállt területeken kívül a fegyverszünet tartama alatt Kocsanát is megszállva tarthatja és Bulgária elvileg elismeri Görögország jogát a megszállt területeken kívül a szigetekre, megjegyezvén, hogy Szaloniki, Serres és Porphano görög birtok lesz. Az orosz követ negyvennyolc órai határidőt adott a bolgár kormányának a válasza. A határidő ma délután jár le.

A monarchia intervenciója.

MILANO, jul. 16. A Perseveranza római jelentése szerint Ausztria-Magyarország és Olaszország intervenálni fognak a bukaresti kormánynál, hogy Románia katonai akcióját megállítsák Bulgáriában.

Menekülő zsidók.

BAYREUTH, jul. 16. Szalonikiból tömegesen vándorolnak ki a zsidók, mert a görög hatóságok üldözik őket. A legnagyobb raj Egyiptomon át Anatólia felé vette útját és ott akar megtelepedni.

Kiűrik a török területeket.

SZOFIA, jul. 16. (Félhivatalos.) A bolgár és török kormány között létrejött megállapodás értelmében tegnap a bolgárok megkezdték az Enosz—Midiá határvonalon túl eső terület kiűritését. A török csapatok megszállják a bolgárok által elhagyott helyeket.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 16. A törökök megszállták Rodostót és Csorlut. A bolgárok visszavonulnak.

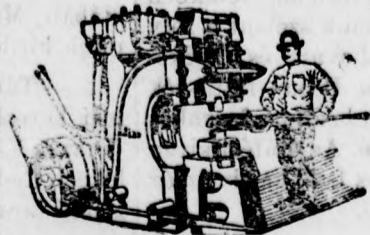
Gróf CSÁKY LÁSZLÓ

Prakfalvi Vas- és Acélgár rt.

Budapest, IX., Csillag-utca 4. szám.

Öntöttacélmű AJAX 5/0 gyorsesztergaacél. AJAX szerszám-acél AJAX kőürő acél stb.

Szab. AJAX rugóspöröly a legjobb közlöműves kovácspöröly Több mint 1700 db. üz. mben.

Szerszámgyártás

Malom-, bányá-, kovács-, lakatos- és kőfaragó szerszámok, kész kőzetfurók, lapátok

A béke.

BELGRÁD, jul. 16. Pasic miniszterelnök Nisból Úszkubbe utazott. Itt találkozik a három szövetséges miniszterelnök, hogy a békefeltételeket megbeszéljék. Minthogy Bulgária ragaszkodik Oroszország közvetítéséhez, a feltételeket Oroszország közvetítésével küldik el Szófiába.

A törökök.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 16. A porta vitatja a hatalmaknak azt a jogát, hogy seregének az észak-midai vonalon való átkelését megtiltja.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 16. A török sereg három hadoszlopban nyomul előre. Tegnap egy léghajó Cserkeszkőjénél felszállt és megállapította, hogy a bolgárok serege igen gyenge.

KONSTANTINÁPOLY, jul. 16. Rodostó bolgár kormányzóját letartóztatták és ide szállítják. A török előőrsek Lüleburgasznál állanak. A visszavonuló bolgárok az összes hidakat lébe röpítik.

A román sereg.

BUKAREST, jul. 16. Károly király a haretérre utazott. A román sereg 7 óra alatt két hidat vert a Dunán és ezen kelt át.

Görögország követelése.

PETERVÁR, jul. 16. Az itteni görög követ megkapta kormányától azt a jegyzéket, amely a görög követeléseket tartalmazza. Ezek:

1. A bolgár sereg azonnali leszerelése.
2. Hadikárpótlás.
3. Az aegai-tenger partvidékének átengedése.
4. A szerresz—drámai vonal mentének átengedése.
5. A lágoszi-öböl átengedése.
6. A tráciai görögök oktatásügyi- és választási függetlensége.

Megakadt a béke.

ATHEN, jul. 16. A félhivatalos Hestia tudni véli, hogy a szövetségesek egyáltalában nem fognak belemenni az ellenségeskedések beszüntetésébe, hanem követelni fogják, hogy Bulgária azonnal írjon alá a csatateren prelimináris békét, melyben elfogadja a szövetségesek követeléseit. E követeléseket a Bulgária kérésére közvetítő hatalmaktól fogja Bulgária megtudni. A feltételek feltétlenül szigorubbak lesznek abban az esetben, ha a tárgyalások hosszúra nyulnak. A szövetségesek seregei el vannak határozva, hogy akár Szófiáig előnyomulnak.

SZOFIA, jul. 16. Itteni diplomáciai körök információi szerint Görögország megszigorította feltételeit, úgy, hogy a fegyverszünet létrejövetele ismét kérdésessé vált.

Orosz mozgásítás

BUKAREST, jul. 16. Kiseneből érkező hírek beszélik, hogy Bessz-Arábiában megszüntették a teherforgalmat és minden jel arra vall, hogy Oroszország mozgósít.

Pejacsevics nyilatkozata.

BUDAPEST, jul. 16. Pejacsevics Tivadar gróf volt horvát bán, a lapok ama híresztelésére, hogy őt nevezték ki horvát miniszterré, kijelentette, hogy e hír nem igaz, ő legalább semmit sem tud róla.

Minden a kihordás vagy a szétküldés körül felmerülő panaszt telefon, vagy levelezőlap útján a kiadóhivatalba kérünk bejelenteni.

Gyenge férfiak! Öregek és fiatalok!

Ne csüggedjete!

Feltaláltam

a férfiero gyengeségének (neurasthenikus impotenciának) azonnali megszüntetését. Nem belsőleg beveendő gyógyszer. Kérjen zárt boríték alatt megküldendő ismertetőt 40 fillér postabélyeg Cím: „Nova Mechanika 161” csatolása mellett.

Fiókbárlet 40. Budapest—Főposta.

Lido - Venezia**SPLENDID-HOTEL**

(Villa Principessa Giovanna.)

Elsőrangú szálló 100 szobával. — Kitűnő konyha. — Penzió 11—15 lira. ::

Hotel Pilsen Meublé

110 szobával 3 lírától személyenként. Lift, fürdők.

Motorcsónak

Caprani G. tulajd.

Hungária szálló**Lido - Venezia.**

Elsőrendű új szálló. Lift, fürdőszobák stb. Magyar és francia konyha. Kitűnő italok.

: PENZIÓ 10 LIRÁTÓL FELJEBB. :

LE CORSET MERVEILLEUX:

J' appuie les faibles,
Je supprime les puissantes,
Je maintient la balance!

(Victor Hugo)

Ilyen csoda-miedert, mely a női szépség és elegancia mesés fokozója, talált fel és készít:

Madame STEIN, Abbazia,

Reichsstrasse, Niedenthal Kioszk vis-à-vis Villa Schanzer.

Tengeri fürdő Lusinpiccò Cigale**Strand-Hotel és Bellevue penzió - Cigale -**

Minden kényelmet biztosító elsőrangú családi otthon. Magyar ház. Prospectus.

Vidákovits

szálló és étterem

ABBZIAI Reihsstrasse

Elegáns szobák penzióval vagy anélkül. Kitűnő magyar konyha Magyar tulajdonos.

Idegenek figyelmébe!

Nagyon jó olcsó ebédkoszt, magyar és német konyha:

WIESER J. étterme

Volosca No. 29.

Ugyanott olcsó butorozott szobák leatással vagy a nélkül.

Valódi brünni szövetek

az 1913. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3.10 m. hosszú teljes térfurkához (kabát, nadrág, és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 kor.
	1 szelvény 10 kor.
	1 szelvény 15 kor.
	1 szelvény 17 kor.
	1 szelvény 20 kor.

Egy szelvényt fekete szalonnához 20.— Kérem, szívesen vegyék a szövetet, turistalódit, szívesen megajánlom, női kosztot szövetet stb. gyári áron küld, mint megbízható és szolid cég minden ismeri postgyári raktár

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségiügyletet közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyárhoz rendel, meg is jelentenek. Szabott, legolcsóbb árak. Orfias választék. Minták, ingyenes kiszállítás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen kérés árban.

CIRKVENICA.**Therapia pavillon.**

Elsőrendű kávéház. Kitűnő italok fagyalt, hideg felvágott stb. Olcsó árak. Naponta Horváth Gábor hírnedés kisbögös cigányzenekara hangversenyez.

Hutter Ferencz

a fiamei De la Ville volt

VELENCE.**ORIENTALE NAGY KÁVÉHÁZ**

Riva degli Schiavoni, a Lidora induló hajók kikötőjével szemben.

Tágas terrasz — Játéktér, amerikai bar. — Modern berendezés. — Központi fűtés. Kitűnő szellőztetés.

Naponta 4-től 6-ig és fél 9-től 12-ig szimfonikus zenekar

Mozgóképelőadás teljes világítás mellett.

Naponta új műsor.

Köbányai Polgársör,

a Florian, Quadri és Orientale kávéházak, (Szt. Márktér és Riva degli Schiavoni) valamint a Grand Hotel Lido sörcsarnoka közönségének legkedveltebb itala.

Vaerini Testv. és Tsa.

CIRKVENICA.**Modern Penzió**

Legajánlatosabb penzió a fürdő mellett. Gyönyörű tengeri kilátás. Kitűnő konyha, Mérsékelt árak.

„DE LA VILLE”

SZÁLLODA ÉS KÁVÉHÁZ

FIUME, DEÁK-KÖRZŐ.

50 szoba

— A magyarság találkozó helye. —

Kitűnő kávéházi italok és ételek. Bel- és külföldi lapok.

Estenként az első BECSI NŐI ZENEKAR hangversenye. Naponta új műsor.

TULAJDONOS:

BUDAI KÁROLY

VENEZIA**HOTEL PENSION VENIER**

San Marco Ponté Goldoni. Szobák 2 1/2 lírától, teljes ellátás napi 8 lírától feljebb. Német kiszolgálás.

KÖZGAZDASÁG.

A FIUMEI BORKERESKEDŐK ZAKLATÁSA.

Már hónapok óta erőlyesen nyomoz a magyar kormány borhamisítási ügyekben, pedig nyílt titok és a kormány is igen jól tudja, hogy a dalmát borokat nem Fiumében, hanem a termelő helyeken Dalmáciában hamisítják, mégis minden áron Fiumében akarnak borhamisítókat találni.

A tisztességes kereskedők érdekében is minden borhamisítót a törvény teljes szigorával kellene büntetni, nemcsak pénzbírsággal, hanem elzárással is, azonban itt Fiumében senkit sem értek hamisításon, sehol gyanúsítást nem találtak, tehát miért nem ott keresik a hamisítókat, hol azokat igen könnyen találhatnák?

Tárgyilagosan ítélve a helyzet a következő:

Mindenki jól tudja, hogy a múlt évi időjárás Magyarországon a szőlőkre igen kedvezőtlen volt, folytonos esőzések miatt oly komisz, savanyu magyar borokat termelt az ország, hogy azok hasznavehetetlenek, míg Dalmáciában a szüret a legsikerültebb évek közé sorolható volt, amennyiben a borok minősége kitünő és mennyiségileg is bő termés volt.

Tekintve ezen körülményt magyarországi legnagyobb borkereskedőink, nemkülönben bortermelőink, u. m. Wolf Lipót, Palugyai, Abeles, Magyar Mezőgazdák szövetsége stb. stb. kereskedőink ezer és ezer hectó számra vásárolták a dalmát borokat, hogy azokkal a savanyu magyar borokat félig meddig élvezhetővé tegyék, tehát a múlt évben Isten áldásának mondható volt, hogy a dalmáciai borok jól sikerültek, különben a mi savanyu magyar borainkat egyenesen a csatornába önthették volna.

Természetesen a nagy kereslet folytán a dalmát borok árai is rendkívül emelkedtek és ezen kedvező alkalmat az ottani termelők és nagykereskedők kihasználva, kezdték a fél borokat gyártani.

Az osztrák törvény ugyanis megengedi, hogy minden termelő saját és a munkásai fogyasztására bizonyos mennyiségű fél bort (Bevanda) magyarul (Csiger bort) készíthet. Ez a bizonyos mennyiség persze tág fogalom lett, a paraszt és számtalan kereskedő is nagyobb mennyiségű fél bort csinált víz és cukor hozzáadásával, mint a mennyit tényleg termelt.

Az osztrák kormány kezdetben bizonyos politikai recompensációk ellenében személynként a fél borok előállításával szemben és így Dalmáciában egész nyíltan üzték a fél borok gyártását eladásra szánva azt. Pedig miért engedi meg a kormány egyáltalán a

termelőnek a fél bor készítését? Hát a termelő nem köteles az ő munkásainak természetes bort adni? A szegény munkás ember a kormány beleegyezésével hamis bort igyék?

A fiumei borkereskedők Dalmáciából tudva hamis bort soha sem vettek, hanem mindenkor természetes borokat vásároltak, legjobban bizonyítják azt a vételárak, amelyek természetes és nem félboroknak felelnek meg. A borokról a fiumei kereskedők legtöbnyire Spalatóban vegvelemzési bizonylatot kértek és biztonság kedvéért még Fiumében az állami vegykerületi hivatalban is megvizsgáltatták a borokat, de mit érünk mindezzel, ha ugyanazt a bort, mely Spalatóban és Fiumében a törvény követelményeinek megfelel, még érintetlen állapotban Budapesten kifogásolják. Ilyen állapotok mellett a fiumei borüzlet teljes lehetetlenné válik.

A magyar bortörvény legnagyobb hibája, hogy az osztrák bortörvénnyel nem azonos. Majdnem napról-napra fordul elő, hogy ugyanaz a bor, amely Cantridán természetes és forgalomba hozható, itt Fiumében hamis és annak forgalomba hozatala büntetendő. Amíg az osztrák kormány megengedi, hogy a borokat cukorral, vagy görög édes borral édesíthessék, addig a magyar kormány ezt szigorúan tiltja. Hisz ez olyan abszurdum, amire az egész világon nincs példa. Ha meg van tiltva Magyarországon, akkor Ausztriában se legyen megengedve, mert különben a magyar borüzlet tekintélyes része kénytelen lesz az előnyösebb elbánást keresve osztrák területre telepedni, mint erre már számtalan eset is van.

Szóval a magyar bortörvényt okvetlen az osztrák törvénnyel kell esinálni, szigorúan kell tiltani a fél borok előállítását a termelőknél is, mert különben a legbecsületesebb kereskedőre is ráüthetik az ily kivételmentes törvények mellett a hamisítás bélyegét.

A magyar kormány erőlyes fellépése minden esetben indokolt, azonban tessék előbb a termelőket tisztességre tanítani, kik képesek minden lelkifurdalás nélkül évenként 3-4-szer szüretelni a pincében, mert mindenbajnak kulforrása ott van az eredeténél. Tisztességes kereskedőket pedig hagyják békében, mert a folytonos rettegés, hogy ártatlanul hamisítással vádolják őket, tönkretesz minden vállalkozást.

JOHANN RAPF

„Villa Ella“ Pilseni Sörarsnok.

Steinacker Villával szemben Feljázat a Slatina fürdőnél. Szobák penzióval és a nélkül, olcsó árak. Polgári konyha, pilseni sör, jó borok.

A legajánlatosabb fiumei szállók:

„Deák“ szálló

a Deák-korzón és dependance-a a

„Bonavia“ szálló

Via Edm. De Amicis 4.

Mindekét szállóban kitünő konyha és árnyas kertek. Fajborok és köbányai polgári sör.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula.

Legalkalmasabb bevásárlási forrás

mindennemű vászon, kézmű, lügöny női és férfi konfekcio árukban. (Heti vagy havi részletfizetésre)

Alessandro Roth

Fiume Via E. De Amicis 9 I. em.

Telefon 15-65

Figyeljen a névre és kérjen mindig határozottan Erdőgyöngyét. Hasonnevű értéktelen utánzatok visszatartandók!

Erdőgyöngyeművek. Moritz Löw. Brunn-Hussowitz.

Steiner Ferencz

Fiume, CORSO 35. Telefon szám 206.

dús választéban szigorú szolid kiszolgálás mellett kaphatók

Tudja Ön már, ALGA? : hogy mi az :

Az ALGA egy kizárólag növényi nedvekből készülő gyógyszer, mely biztos eredménnyel használható csúzfájdalek, fejfájás, fogfájás kellemetlen szájszag, nátha, gége és mellhurutok, gyomorgyengeség, hányás tengeri betegség és ájulás ellen valamint használható a rossz levegőjű betegségek levegőjének tisztántartására és bármely szoba levegőjének illatosítására.

Kapható kizárólag! **Budak D.** gyógyszerárában

VIALE DEAK — FIUME — VIALE DEAK

LINOLEUM

!! RITKA ALKALOM !!

Uj küldemény érkezett Linoleum-szőnyegekből, bordúrral és fémszörökkel,

150x200 nagyság	K	8.50	darabja
200x250	"	K	14.—
200x300	"	K	17.—

Viaszkosvászon

78 cm. magas méterenként	Kor.	1.70
110 cm. magas méterenként	Kor.	2.10
115 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum fatők

67 cm. magas méterenként	Kor.	1.60
90 cm. magas méterenként	Kor.	1.10
100 cm. magas méterenként	Kor.	2.50

Linoleum, földő-, háló- és ebédlőszobák lefedésére m²-kint Kor. 2.50.

Padlók lefedését saját munkásaink által vállaljuk. Költségvetés ingyen és érmentve.

Haas Leopold - Fiume

CORSO 6.

Cantridai fürdő és vendéglő

Tengeri fürdő, 250 szép kabinnal és napkurára szolgáló külön terrasszal. Nagy árnyas vendéglői kert terrasszal és tekepályával. Kitűnő konyha és kifogástalan borok. Kőbányai polgári sör. Villanyos összeköttetés Fiumétól a fürdőig. Vasár-és ünnepnapokon délután zene-hangverseny.

Fürdőjegyek fehérneművel 40 fillér.

Olcsó bérletjegyek.

33 óceánjáró

33 óceánjáró

Austro Americana - Trieszt.

Rendes személy- és áru forgalom, Észak- és Dél-Amerika, Görögország, Olaszország, Délafrika és Spanyolország felé.

Személyszállítás Triesztből Newyorkba:

a Martha Washington gőzessel jul. 5-én,
a Kaiser Franz Joseph I. gőzessel jul. 12-én
az Eugenia gőzessel jul. 19-én

Triesztből Quebecbe és Montréalba

a Canada gőzessel jul. 19-én

Áruszállítás Triesztből Philadelphiába:

a Clara gőzessel jul. 25-én

Triesztből Newyorkba és Philadelphiába:

a Marianne gőzessel jul. 15-én

Triesztből Havanna és Neworleánsba:

a Giulia gőzessel jul. 9-én

Triesztből Patras, Almeida, Las Palmas,

Rio de Janeiro, Santos, Montevideo és Buenos-Ayresbe a Sofia Hohenberg jul. 24-én

Triesztből Rio de Janeiro, Buenos Ayresbe:

a Teresa gőzessel jul. 20 és 30 között.

Közelebbi felvilágosításokkal az igazgatóság Triesztben, Via Molino piccolo 2, szolgál.

Kawa-Santal-Kapszulák kitűnő szer húgycsőfolyás kankó, herelob, hólyaghurut és idült fehérfolyás ellen. Meglepően gyors hatás. 1 doboz ára 3 korona.

Dr. Bota-Injekció ezzel egyidejűleg használva. Orvosiilag ajánlva. 1 üveg 1 kor. 60 fill.; ehhez egy fecskendező férfiagnak vagy nőknek 1 kor. 50 fill. Eredményért kezesség.

Universal-Fluid felülmulhatatlan hatású testszaggatásoknál, reuma-, csuszfej-, fogfájásnál és bőrvizketegségnél. 1 próba üvegese 40 fill. 1 nagy üveg 1 kor. 50 fill.

SKRIBANEK K. M. gyógyszertára a „Kereszt“-hez,
Temesvár, Erzsébetváros, XIV., Hunyadi-ut 30.
Viszontelárusítók jól fizetve.

Aki szobaleányt, szakácsnőt, inast, pincért, vagy bármely alkalmazottat keres, forduljon bizalommal

Logarić J. közvetítő irodájához
Via Carducci 8. Telefon sz. 15-87,
Üres lakások és butozott szobák szintén közvetíttetnek.

ADRIA szálloda és étterem

Adamich - utca

Tulajdonos: DE NEGRI TRANQUILLO

Kedvelt találkozóhely

A városcentrumában, a hajóállomások közelében villamos vasuti megállóhely. Pompás kilátás a tengerre. Kényelmes és elegáns szobák, fürdők villanyvilágítás, mérsékelt, árak.

Kitűnő német és olasz konyha.

A legjobb dalmát és házi borok, állandóan friss sör.

Villa Sans Souci

Abbazia.

Előkelő családi otthon. - Teljesen ujonnan berendezve. Uj tulajdonos Finom bécsi konyha.

Grand Magazin alla Convenienza

NEMES HENRIK fióközlete
Fiume, Piazza Scarpa 4.

Férfi-, női-, gyermek fehérneműk, aljak bluzok, harisnyák, kézimunkák, kellékek, stb. stb. szolid, szabott árakon.

Katonai és egyenruházati cikkek gyári raktára. Legnagyobb és legjobb bevásárlási forrás.

Mindenkinek kedves

Ajándék

FIUME kikötőből

1 zsák kávé

(en miniature) finom pörkölt kávéval töltve

Kapható - 3 minőségben -
G, STOCHEL csomagolásban.

Fiumei magy. Uri és Női Fodrászterem

Adria palota. Telef. II-60.

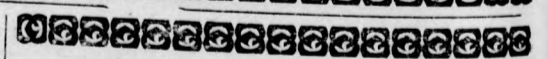

Ujonnan és higienikusan berendezett külön kabinokban olcsón végeztetik fejmossa, hajfestés, onduláció, divatos féssülés és manicure. Nagy raktár divatos betékből, vágott hajból és pipere cikkekből.

A higienikus uri teremben gyors és pontos kiszolgálás

Két butorozott szoba,

villanyvilágítás, fürdőszoba használatra kiadó. Kormányzóval szemben, Zmaic féle házban, félemelet 5 szám.

Több különálló

két és három szobás

lakás a szükséges mellékkeliségekkel kiadó. Ertekezni lehet a Fiumei Építő Részv. Társ. irodájában Via Clotilde 4 I. vagy az Építő Részv. Társ. telepén Via Valscurignén.-

Írógép, alkalmi vétel,

látható írású, legújabb rendszerű olcsón eladó.

Megtekinthető szerkesztőségünkben.